

האם ראוי להחמיר לומר נפילת אפים ותחנון בימים שאין
אומרים בהם הציבור

לא.

מקורות:

יעוי' בפוסקים בסי' תכט ס"ב (עי"ש בפר"ח ובבהגר"א) דיש לשונות שם דמשמע
שדימוהו לימים שאין אומרים בו הספד והשוו ממנהגא תחנון להספד, (וזה כבר
מבואר ברמב"ם דאפי' בשבת ויו"ט איסור נפילת אפים הוא רק ממנהגא, ומ"מ יש

מקור למנהג זה במסכת סופרים פרק בתרא לענין חודש ניסן כמו שציין שם בביאור הגר"א, ועי' בתשוה"ג שערי תשובה שמנהג זה קדום מאוד, ויש להוסיף דלענין ר"ח הוא ג"כ מנהג קדום מזמן הירושלמי לפי חלק מהמפרשים שם כמו שצינתי בתשובה אחרת).

וגם בב"י שם בס' תכט ממה דכייל ליה עם תענית והספד משמע דהוא לא פטור אלא איסור (היינו הנהגה ממנהגא).

ואע"ג שבטלה מגילת תענית מלבד חנוכה ופורים מ"מ ממנהגא אין אומרים הספד בעוד ימים (עי' עולת שבת והגר"א בס' תכט שם) ונוסף ע"ז ממנהגא דאפי' תחנון. ועל כן בימים שאסור להספיד בהם אין ראוי להחמיר ולומר נפילת אפים.

וכן מצאתי באשל אברהם למהר"א אופנהיים הנדפס על גליון השו"ע באו"ח שם שכתב, דהא דכתב השו"ע לשון איסור (אין נופלים) ולא כתב אין ליפול כו', משום דכך נהגו כבר והרי הוא בכלל אל תטוש תורת אמך [משלי א, ח], וציין שם לתשובת בית דוד סימן (קל"ז וקל"ח ק"מ וקמ"א), ויש להוסיף דהלשון אין אומרים תחנונים הוא במסכת סופרים כמו שציין בבהגר"א ומשמע ג"כ שאסור לעשות כן, ויש להוסיף עוד דהלשון אין וכו' כיו"ב הוא לגבי כמה דיני לוויה וקבורה במו"ק גם בדברים שהם איסור גמור ומשם למד לענייננו.

ובטעם שאין אומרים כשיש ברית או חתן אי' במשנ"ב סי' תלא דמצוה לשמוח עמו ומשמע דיש בזה ענין דוקא שלא לומר כדי לשמוח עמו, ולהסוברים דהלשון אין אומרים הוא איסורא ממנהגא אפשר שיאמרו כן גם כאן.

ובבית האבל ובלילה בלאו הכי אין לומר שלא לעורר מידת הדין (עי' משנ"ב סי' תלא סק"כ).

